

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z RELIGII W KLASIE 1

1. FORMY SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU BIEŻĄCEMU:

- a) pisemne karty pracy z bieżących lekcji
- b) aktywność ustna w trakcie lekcji
- c) projekty zespołowe i indywidualne
- d) pisemne prace dodatkowe długoterminowe dla chętnych (referaty, prezentacje multimedialne)
- e) prace w grupach
- f) indywidualna praca na lekcjach
- g) udział w konkursach i olimpiadach religijnych

WYMAGANIA NA OCENY ŚRÓDROCZNE (I PÓLROCZE) OBEJMUJĄ WYMAGANIA Z DZIAŁÓW OD 1 DO 3 WŁĄCZNIE, ZAŚ NA OCENY ROCZNE OBEJMUJĄ WSZYSTKIE WYMAGANIA Z DZIAŁÓW OD 1 DO 6 WŁĄCZNIE (CAŁY ROK SZKOLNY)

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Być wolnym, by tworzyć	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje osiem błogosławieństw jako drogę do szczęścia, • podaje prawdę, że Bóg jest dawcą szczęścia i zaprasza człowieka do jego realizacji, • podaje prawdę, że owocem wolności jest umiejętność podejmowania wyborów/decyzji służących dobru, • wymienia nazwy Pisma Świętego i je wyjaśnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest kanon Pisma Świętego (E.3.1), • podaje i omawia etapy powstawania Pisma Świętego, • definiuje natchnienie biblijne (A.4.3), • odróżnia w Biblii czynnik boski od własnego wkładu autorów (A.4.4), • podaje podstawową zasadę, że tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest wolność w wymiarze osobistym i społecznym, • wyjaśnia, na czym polega prawdziwe szczęście i podaje jego źródła, • wymienia literackie i teologiczne zasady interpretacji Pisma Świętego, 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje wybrane teksty biblijne w oparciu o poznane zasady (A.5.2), • odróżnia literacką formę tekstu od jego treści religijnej, • wyjaśnia aspekt prawdy i świętości ksiąg natchnionych, • interpretuje biblijny opis stworzenia świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę wierności oryginałowi w przekładach biblijnych, • wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe,

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak należy posługiwać się księgą Pisma Świętego. • określa główny temat Biblii, którym jest Boży plan zbawienia, • rozpoznaje przekład Biblii zatwierdzony przez Kościół katolicki, • wyjaśnia, co to znaczy „stworzyć”, • wskazuje Boga jako Stworzyciela świata i Dawcę życia, • wskazuje w świecie piękno i harmonię, które są pieczęcią Boga (A.10.1). • podaje podstawowe twierdzenia teorii ewolucji, • podaje przykłady wypowiedzi naukowców na temat pochodzenia świata, • wymienia i wyjaśnia zadania, które Bóg powierza człowiekowi, • omawia relacje osobowe między kobietą i mężczyzną (Adamem i Ewą), • przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), • podaje definicję pracy, • uzasadnia, że praca może być formą samorealizacji. • wyjaśnia pojęcia: objawienie, historia zbawienia, • podaje prawdę, że pełnia objawienia dokonana się w Jezusie Chrystusie, • wyjaśnia znaczenie imienia Bożego Jahwe, 	<p>biblijnych nie można interpretować literalnie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje, w jakich językach napisano Biblię, • wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia, • podaje prawdę, że biblijny opis stworzenia świata jest poematem i nie można go interpretować dosłownie, • wyjaśnia, że teoria ewolucji nie stoi w sprzeczności z biblijnymi opisem stworzenia świata, • wyjaśnia, na czym polega podobieństwo człowieka do Boga rozumiane jako odpowiedź na dar, którym jest zapisany w człowieku obraz Boży (A.11.1), • opisuje zagrożenia ideologii <i>gender</i> (C.15.13), • wyjaśnia cel i wartość pracy ludzkiej, • wymienia i omawia etapy objawiania się Boga, • podaje przykłady objawiania się Boga w historii, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady wybranych gatunków literackich stosowanych w Biblii, • wyjaśnia pojęcia: kreacjonizm i ewolucjonizm, • wskazuje na źródła koncepcji człowieka i świata (A.1.1), • interpretuje tekst biblijny o powołaniu człowieka do pracy (Rdz 2,8-10.15.18-20), • ukazuje pracę jako dar i powołanie, • wskazuje związek pracy z rozwojem człowieka i społeczeństw, • wskazuje motywy i formy objawiania się Boga człowiekowi, 	<p>według zasad literackich i teologicznych (A.5.2),</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje główne koncepcje dotyczące człowieka i świata (A.1.3), • interpretuje teksty biblijne o stworzeniu człowieka (Rdz 1,26-31; Rdz 2,7-8.18-25), • określa naturę człowieka (A.11.2), • wyjaśnia chrześcijańską wizję człowieka w świecie, • omawia nauczanie Kościoła na temat ewolucjonizmu, • wyjaśnia, na czym polega chrześcijańska koncepcja płciowości, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że dzięki modlitwie poznajemy pomysł Boga na świat, • wyjaśnia, że kontynuujemy Boże dzieło tworząc przez modlitwę duchową rzeczywistość.
--	--	--	---	---	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Być wolnym, by tworzyć	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, że piękno świata i natury jest obrazem Bożego piękna, podaje prawdę, że przez świat przyrody Bóg objawia się człowiekowi, wyjaśnia, że by tworzyć dzieła sztuki, człowiek musi najpierw odkryć Boże piękno, podaje przykłady kiczu świeckiego i religijnego, wskazuje dzieła sztuki sakralnej w najbliższym środowisku. uzasadnia konieczność przekazu prawdy w mediach, 	<ul style="list-style-type: none"> omawia cechy charakterystyczne dla sztuki i kiczu, ukazuje rolę mediów i zasady korzystania z nich, podaje przykłady tworzenia informacji (kłamliwych) zamiast odtwarzania rzeczywistości (faktów), podaje przykłady osób modlitwy w Piśmie Świętym, 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że twórczość człowieka może być odtworzeniem Bożego piękna, podaje przykłady dzieł sztuki ukazujące sacrum, określa rolę moralności w odbiorze przekazów medialnych, ukazuje rolę mediów katolickich. wskazuje biblijne przykłady uwielbienia 	<ul style="list-style-type: none"> wartościuje odpowiednio sztukę i kicz, piękno i brzydotę (A.10.2), podaje przykłady nauczania Kościoła na temat mediów, wyjaśnia, że psalmy są „arcydziełem modlitwy w Starym Testamencie” (D.3.1). 	

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na zagrożenia wynikające ze stosowania manipulacji w mediach, wyjaśnia powody stosowania fake newsów i ich szkodliwość, wyjaśnia, że modlitwa jest dialogiem człowieka z Bogiem (D.1.1), uzasadnia, że Bóg inicjuje dialog z ludźmi (D.1.2), podaje przykłady sytuacji życiowych, w których ludzie zwracają się do Boga. uzasadnia, że modląc się psalmami korzystamy z doświadczenia modlitwy ich autorów, wyjaśnia, że psalmy pomagają w tworzeniu własnych modlitw, wymienia sytuacje egzystencjalne, w których warto modlić się psalmami. 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na osobisty i wspólnotowy charakter psalmów (D.3.2). 	<p>Boga za dzieło stworzenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> przytacza tematykę wybranych psalmów i swoimi słowami omawia ich treść (D.3.3) 		
--	---	---	--	--	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Być wolnym, by kochać	<ul style="list-style-type: none"> podaje prawdę, że miłość jest darem Boga, rozdziela egoistyczną miłość człowieka od miłości skierowanej na dobro innych, odróżnia miłość od sposobów jej okazywania, wymienia sposoby okazywania miłości w różnych relacjach i różnym wieku, podaje prawdę, że Bóg kocha człowieka bezinteresowną miłością, podaje cztery prawa życia duchowego i omawia sposoby odniesienia ich do swojego życia (E.9), 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę miłości w życiu człowieka, wyjaśnia, że grzech utrudnia nam realizację prawdziwej miłości, wyjaśnia, czym są cztery prawa życia duchowego, wyjaśnia istotę grzechu pierwszych rodziców (A.12.1), uzasadnia, że grzech niesie ze sobą 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że prawdziwie kochać potrafi tylko ten, kto jest wewnętrznie wolny, interpretuje tekst o miłości Boga (J 3,16), wyjaśnia, czym jest protoewangelia (A.12.3), omawia działanie Boga ukierunkowane na ocalenie człowieka (A.12.4), 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje przymioty i imiona Boga oraz na ich podstawie omawia obraz Boga (A.7.1), poprawnie interpretuje biblijną historię grzechu pierworodnego (Rdz 3,1-19) (A.12.2), uzasadnia, że przeproszenie Boga i powierzenie Mu swojego grzechu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia podwójną naturę Osoby Jezusa Chrystusa (A.13.3).

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega Boży plan dla jego życia, • podaje przykłady doświadczenia miłości Boga w swoim życiu. • omawia skutki grzechu w życiu młodego człowieka, • wyjaśnia pojęcia: wcielenie, odkupienie, • podaje prawdę, że Jezus przyszedł na ziemię jako człowiek, by odkupić człowieka, • uzasadnia, że Jezus Chrystus jest jedynym rozwiązaniem dla grzesznego człowieka, • wyjaśnia pojęcie „zbawienie”, • interpretuje tekst biblijny Rz 10,9-10, • wyjaśnia, że owocem przyjęcia Jezusa jest przemiana życia, • wyjaśnia, co to jest kerygmat, • podaje przykłady znanych osób (np. ze świata kultury lub sportu), które dają świadectwo wiary, • wyjaśnia wymiar chrześcijańskiej nadziei. 	<p>zniewolenie i nie pozwala doświadczyć miłości Boga,</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że powierzenie grzechu Jezusowi pozwala doświadczyć miłości Boga, • opowiada o męce, śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa, • uzasadnia, dlaczego na życie doczesne warto patrzeć przez pryzmat życia wiecznego, • uzasadnia, że otrzymana miłość Boża motywuje do przekazywania jej innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że do przyjęcia Jezusa potrzebna jest wiara oraz szczere i otwarte serce, • podaje przykłady świadectwa wiary młodego człowieka słowem i w życiu codziennym. 	<p>niesie prawdziwą wolność,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rolę wspólnoty Kościoła w umocnieniu wiary. 	
--	---	--	---	---	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Być wolnym, by wierzyć	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie wiary, • wyjaśnia, że owocem poszukiwania Boga jest doświadczenie Jego bliskości, • wyjaśnia, że doświadczenie wiary prowadzi do wierności Bogu, • uzasadnia, dlaczego wiara nadaje sens życiu człowieka, • podaje treść <i>Wyznania wiary</i> (E.9.2), • definiuje pojęcie „religia”, • podaje wiadomości na temat najważniejszych religii świata: 	<ul style="list-style-type: none"> • w oparciu o tekst biblijny wskazuje cechy i określenia wiary, • wymienia i omawia przeszkody w rozwoju wiary, • wyjaśnia zależność między wiarą i rozumem (A.6.2), • wymienia cechy wspólne wszystkich religii, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i omawia postawy człowieka wobec Boga i ich konsekwencje (odrzućenie, obojętność, przyjęcie), • omawia historię powstania <i>Credo</i>, • ukazuje specyfikę i wartość 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje znaczenie wolności dla wiary bądź niewiary człowieka (A.6.3), • interpretuje poszczególne artykuły <i>Wyznania wiary</i> (E.9.2), 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia myśl św. Augustyna o roli rozumu i wiary, • wskazuje inicjatywy ekumeniczne podejmowane w Kościele katolickim i innych kościołach oraz wspólnotach

	<p>(judaizm, buddyzm, hinduizm i islam) (A.3.1),</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że chrześcijaństwo najlepiej wyraża miłość Boga, • wyjaśnia pojęcie ekumenizmu (E.8.1), • charakteryzuje tożsamość katolika. • wyjaśnia, na czym polega dialog międzykulturowy i międzyreligijny, • wskazuje specyfikę chrześcijaństwa na tle innych religii (A.3.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia różnice i podobieństwa katolicyzmu i pozostałych głównych wyznań chrześcijańskich oraz wskazuje perspektywy i granice ekumenizmu (E.8.2), • wskazuje podejmowane przez Kościół katolicki drogi dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego (F.2.3). 	<p>chrześcijaństwa wobec innych religii, zwłaszcza: judaizmu, buddyzmu, hinduizmu i islamu (F.2.1),</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje zasady dialogu międzyreligijnego (F.2.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • w kontekście ekumenizmu wyjaśnia pojęcia interkomunii, sukcesji apostoelskiej, konieczności łaski Bożej do zbawienia i ukazują miejsce Pisma Świętego w życiu chrześcijanina (E.8.4). 	<p>chrześcijańskich (E.8.3),</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa perspektywy i granice dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego.
--	---	--	--	---	---

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
<p>IV. Być wolnym, by uświęcać</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: grzech, pokora, • opisuje grzech jako nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga (C.7.2), • omawia rolę pokory wobec Boga w uznaniu własnej grzeszności, • podaje przykłady pracy nad sobą w pokonywaniu pokus, • podaje określenia i symbole Ducha Świętego, • ukazuje Ducha Świętego jako przewodnika prowadzącego człowieka do świętości, • wyjaśnia, że poddanie się woli Ducha Świętego czyni człowieka wolnym, • ukazuje sposób działania Ducha Świętego w przyjętych sakramentach, • wlicza przymioty Kościoła (A.22.1), 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że Bóg jest święty i zaprasza do świętości każdego człowieka, • wyjaśnia zależność między wolnością człowieka a złem występującym w świecie, • wyodrębnia przymioty Kościoła z <i>Credo</i>, • omawia perykopę o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31), • wyjaśnia istotę obcowania świętych (A.23.1), 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, że świętość osiąga człowiek prawdziwie wolny wewnętrznie, • uzasadnia, że z Duchem Świętym można współpracować tylko wtedy, gdy nawiąże się z Nim osobową relację, • uzasadnia błędność stwierdzenia: „Chrystus tak, Kościół nie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje i opisuje Imię, określenia i symbole Ducha Świętego (A.19.1), • wyjaśnia przymioty Kościoła (A.22.1), • uzasadnia, że we wspólnocie Kościoła jesteśmy powołani do wzajemnej pomocy na drodze uświęcania, • omawia udział aniołów w misji Jezusa, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że we wspólnocie łatwiej jest żyć i pokonywać trudności, • definiuje pojęcia: Kościół pielgrzymujący, cierpiący i tryumfujący, • wyjaśnia wstawienniczą rolę świętych (D.9.2), • podaje definicję odpustu i omawia warunki jego uzyskania. • podaje prawdę, że istnieje świat duchowy, • wyjaśnia, kim są aniołowie (A.9.1), • wymienia funkcje, jakie pełnią aniołowie, • podaje przykłady zagrożeń płynących z praktyk ezoterycznych i magii, • podaje argumenty za ich odrzuceniem. • omawia obrzędy pogrzebowe, • podaje prawdę, że Jezus Chrystus jest obecny po prawicy Ojca i w swoim Kościele, • definiuje pojęcia: sąd szczegółowy, sąd ostateczny, niebo, piekło, czyściec, • podaje prawdę, że Chrystus otwiera bramy zbawienia sprawiedliwym zmarłym przed Jego przyjściem (A.16), <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że życie wieczne zależy od życia na ziemi, podaje przykłady miejsc i sytuacji, w których Jezus się modlił, • podaje przykłady w jakich sytuacjach najczęściej modli się młody człowiek, • uzasadnia, że Bóg pragnie dobra dla każdego człowieka. • wymienia formy modlitwy (błogosławieństwo i adoracja, modlitwa prośby, dziękczynienia, uwielbienia) (D.8.1), • podaje i omawia wybrane biblijne przykłady form modlitwy, • charakteryzuje postawy modlitewne, • uzasadnia, że modlitwa prowadzi do świętości życia. • wyjaśnia, na czym polega skuteczność modlitwy, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia katolicki sens grzebania zmarłych (B.9.2), • wyjaśnia, że pogrzeb chrześcijański jest obrzędem liturgicznym Kościoła (B.9.1), • wyjaśnia słowa „zstąpił do piekiel” (A.16.2), • wyodrębnia z <i>Credo</i> prawdy o królowaniu Jezusa i Jego powtórny przyjsciu, • wyjaśnia synowski charakter modlitwy Jezusa (D.4.1), • omawia biblijne podstawy modlitwy wspólnotowej (D.8.2), • omawia, na czym polega modlitwa wstawiennicza (D.8.1), • uzasadnia twierdzenie, że skuteczność modlitwy zależy od woli Bożej (D.12.3). 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje biblijne przykłady działania aniołów (A.9.2), • uzasadnia wartość modlitwy za zmarłych, a szczególnie Mszy Świętej w ich intencji, • charakteryzuje modlitwę Jezusa (D.4.2), • wyjaśnia związek posiadanego obrazu Boga ze skutecznością modlitwy (D.12.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje chrześcijańską postawę wobec śmierci, • prezentuje naukę Kościoła o końcu świata i sędzie ostatecznym (A.18.2). • omawia formy modlitwy (błogosławieństwo i adoracja, modlitwa prośby, dziękczynienia, uwielbienia) (D.8.1). 	
--	--	--	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że na modlitwie można prosić Boga tylko o dobro, • wyjaśnia, że owocem modlitwy jest przemiana umysłu, serca i pragnień, • uzasadnia, że Bóg zawsze wysłuchuje modlitw, ale nie dostrzegamy Jego odpowiedzi. 				
--	---	--	--	--	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Być wolnym, by służyć Ewangelii	<ul style="list-style-type: none"> • podaje prawdę, że powołaniem każdego chrześcijanina jest głoszenie Jezusa, • wyjaśnia, dlaczego łatwiej jest wierzyć wspólnie z innymi, • definiuje pojęcia: ewangelizacja, działania apostołskie, • podaje przykłady ludzi, którzy przyjmując Jezusa odzyskali wewnętrzną wolność, • opowiada o życiu starożytnych chrześcijan (E.1.4), • opierając się na Nowym Testamencie, szczególnie na Dziejach Apostołów, omawia rolę św. Piotra u początków Kościoła (E.1.2), • charakteryzuje metodę nauczania św. Pawła wobec pogan, • wskazuje przykłady wychodzenia chrześcijan do (świata) innych, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zależność między wolnością i odpowiedzialnością w życiu człowieka, • wymienia akcje ewangelizacyjne i apostołskie organizowane w jego środowisku, • opierając się na Dziejach Apostołów, omawia rolę św. Pawła u początków Kościoła (E.1.2), • opowiada o nauczaniu św. Pawła na Areopagu, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia poczucie odpowiedzialności za innych we wspólnocie Kościoła, • podaje przykłady działań ewangelizacyjnych za pośrednictwem nowoczesnych nośników informacji, • opowiada o początkach chrześcijaństwa oraz starożytnych prześladowaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postawę chrześcijan-męczenników, • wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan I w., • podaje przykłady głoszenia o Jezusie metodami dostosowanymi do współczesnej kultury, • wyjaśnia, dlaczego „edykt mediolański” zapoczątkował szybki rozwój chrześcijaństwa i 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia akcje ewangelizacyjne i apostołskie organizowane w jego środowisku, • wskazuje na kwestie związane ze spotkaniem świata pogańskiego i kultury antycznej z chrześcijaństwem (E.1.3).

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje czas zawarcia umowy zwanej edyktem mediolańskim i omawia jej znaczenie (E.1.6), • wyjaśnia, dlaczego cesarze Konstantyn i Licyniusz zawarli umowę zwaną edyktem mediolańskim, • wyjaśnia, że na mocy umowy zwanej „edyktem mediolańskim” chrześcijanie stali się pełnoprawnymi obywatelami cesarstwa rzymskiego. • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Ewangelię należy głosić nie gubiąc jej istoty i nie zniekształcając jej sensu, • opowiada o życiu i działalności św. Benedykta (E.2.2), • prezentuje rolę zakonu i klasztorów benedyktynów (E.2.1). 	<p>chrześcijan (E.1.1),</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, że „edykt mediolański” dotyczył nie tylko chrześcijaństwa lecz również innych religii, • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym 	<p>postęp jego instytucjonalizacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje aktualność idei benedyktyńskiej (E.2.3). 	
Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Być wolnym, by służyć Ewangelii	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia maksymę „Ora et labora”, • wyjaśnia dlaczego św. Benedykt jest patronem Europy, • charakteryzuje życie zakonne benedyktynów współcześnie, • definiuje pojęcia: schizma, Kościół prawosławny, patriarcha, ikona, cerkiew, • wymienia przyczyny i skutki rozłamu Kościoła na Wschodni i Zachodni, • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, • układa modlitwę w intencji jedności Kościoła. • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekryty reformatorskie, • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika. • definiuje pojęcia: krucjata, wojna sprawiedliwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • omawia zagrożenia ze strony wyznawców Islamu na terenach Ziemi Świętej w XI–XIII w. • wyjaśnia, że krucjaty były jednocześnie wyprawami wojennymi i pielgrzymkami, które charakteryzował szczególny rytuał i status prawny, • omawia jasne i ciemne strony wypraw krzyżowych, opowiada o osiągnięciach intelektualnych XII i XIII wieku, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zniesienie wzajemnych ekskomunik przez papieża Pawła VI i patriarchę Atenagorasa I. • charakteryzuje główne założenia reformy gregoriańskiej, • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce, 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia stosunki państwo Kościół przed reformą gregoriańską, • charakteryzuje rolę Kościoła w społeczeństwie feudalnym, • poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente”, • prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji, • charakteryzuje chrześcijaństwo w 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu, • charakteryzuje postać św. Tomasza z Akwinu

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia i omawia podstawowy cel podejmowania wypraw krzyżowych, podaje prawdę, że średniowieczni Europejczycy maszerowali, aby walczyć za Chrystusa, i byli gotowi poświęcić życie w obronie tego, co uważali za największą świętość, definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, opowiada o życiu i działalności św. Franciszka (E.2.2), 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia przyczyny powstania inkwizycji, potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji, uzasadnia znaczenie chrztu dla historii Polski (E.6.1), opowiada o przyczynach konfliktu między królem Bolesławem Śmiałym z biskupem krakowskim, 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia spór o ubóstwo (E.2.4), charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy, omawia kontekst polityczny i religijny towarzyszący chrztowi Mieszka I, 	Polsce za czasów Jagiellonów (E.5.4).	
--	---	---	---	---------------------------------------	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Być wolnym, by służyć Ewangelii	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, prezentuje rolę zakonu i klasztorów franciszkanów (E.2.1), wykazuje aktualność idei franciszkańskiej (E.2.3), podaje i omawia dzieła zakonu franciszkanów podejmowane współcześnie, wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy, określa, na czym polega świętość Kościoła, definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja, podaje datę chrztu Mieszka I oraz Zjazdu Gnieźnieńskiego, omawia życie i działalność św. Wojciecha (E.6.2), uzasadnia wybór św. Wojciecha na patrona Polski (E.6.2). 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia owoce religijne i polityczne podejmowanych decyzji przez św. Jadwigę dla Polski, Litwy i Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nowoutworzone biskupstwa po chrzcie Polski, charakteryzuje metody walki z herezykami stosowane przez inkwizycję, prezentuje tzw. spór o św. Stanisława (E.6.2). 		

	<ul style="list-style-type: none"> • omawia życie i działalność św. Stanisława, • wyjaśnia rozbieżności w historycznych ocenach tego konfliktu, • uzasadnia wybór św. Stanisława na patrona Polski. • opowiada o życiu i świętości Jadwigi Królowej (E.5.4), • uzasadnia, że decyzje podejmowane przez młodą Jadwigę wymagały dojrzałej wewnętrznej wolności i głębokiej wiary, • wskazuje, że decyzje podejmowane przez poszczególne osoby mają wpływ na szeroki krąg ludzi i spraw. 				
--	---	--	--	--	--

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Być wolnym, by świętować	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia obchody ku czci największych świętych Kościoła (B.11.2), • opowiada o swoim patronie od chrztu, • wymienia poszczególne okresy roku liturgicznego, • wymienia i omawia uroczystości w roku liturgicznym, • wskazuje związek wybranych święt z wydarzeniami w historii zbawienia, • podaje przykłady zwyczajów i tradycji związanych z rokiem liturgicznym, • omawia teksty biblijne zapowiadające powtórne przyjście Jezusa, • wyjaśnia, co to znaczy, że Chrystus przyszedł, przychodzi i przyjdzie, • podaje przykłady sposobów przygotowania się na przyjście Jezusa. • podaje przykłady tradycji świątecznych i uzasadnia ich związek z osobą Jezusa, 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje patrona parafii, • charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego, • podaje i omawia wybrane prorocтва Starego Testamentu zapowiadające przyjście Jezusa na ziemię, • interpretuje perykopę o narodzeniu Jezusa, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wskazuje i omawia teksty biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia kult świętych w obchodach roku liturgicznego (B.11.1), • omawia istotę roku liturgicznego jako rozwinięcia różnych aspektów jedynego Misterium Paschalnego (B.3.1), • wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1), • uzasadnia rolę zaufania Bogu w trudnych sytuacjach, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przesłanie modlitwy z liturgii uroczystości Wszystkich Świętych, • omawia teksty biblijne opisujące wydarzenia z czasu dzieciństwa Jezusa, • ukazuje sens i znaczenie zmartwychwstania Chrystusa (A.17.1), • interpretuje perykopę o wniebowstąpieniu Jezusa, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady tekstów literackich nawiązujących do narodzenia Jezusa i je interpretuje, • uzasadnia, że autentyczna jedność prowadzi do wolności w relacjach z Bogiem i ludźmi.

	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość przebaczenia i pojednania się, by móc szczerze dzielić się opłatkiem, • wymienia najważniejsze wydarzenia z czasu dzieciństwa Jezusa, • wskazuje teksty biblijne opisujące te wydarzenia, • uzasadnia związek wydarzeń z życia Jezusa z wydarzeń roku liturgicznego, • ukazuje rolę Maryi i Józefa w życiu Jezusa, • uzasadnia, że Dziecię Jezus potrzebowało opieki jak każde inne dziecko, • podaje przykłady z życia, doświadczania Bożej opieki za pośrednictwem bliskich, • przypomina podstawowe wiadomości o okresie Wielkiego Postu, • wskazuje, że sakrament pokuty i pojednania jest spotkaniem z Jezusem, który obdarza wolnością, 	<p>wzywające do nawrócenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symbolikę popiołu, • przedstawia wydarzenia od śmierci krzyżowej Jezusa do zmartwychwstania (A.16.2), • wymienia i omawia obrzędy oraz tradycje związane ze świętami wielkanocnymi, • wyjaśnia pojęcia: wniebowstąpienie, epifania, 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego Wielkanoc jest największym świętem chrześcijan, • interpretuje przypowieść o miłosiernym ojcu, • charakteryzuje duchowość Matki Teresy z Kalkuty, O. Pio oraz Jana Pawła II, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kontekst wniebowstąpienia Jezusa, • uzasadnia potrzebę szukania wzorców świętości w każdym środowisku i czasie, 	
<p>VI. Być wolnym, by świętować</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady postanowień wielkopostnych, • uzasadnia, że Wielki Post daje szansę uwolnienia się od nałogów, • ukazuje zmartwychwstanie jako przejście z niewoli śmierci do życia, • wymienia sytuacje ukazywania się Zmartwychwstałego (A.17.2), • wyjaśnia nakaz misyjny Jezusa „Idźcie i nauczajcie...”, • uzasadnia, że Jezus szanuje wolność wyboru różnych dróg przez człowieka, • wyjaśnia, kogo współcześnie dotyczy nakaz misyjny Jezusa i jak jest realizowany, • opowiada o objawieniach św. Faustyny Kowalskiej i jej misji, • charakteryzuje rolę św. Faustyny i Jana Pawła II w szerzeniu kultu Bożego miłosierdzia, podaje i omawia formy kultu Bożego miłosierdzia, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady świętych stanowiących wzory modlitwy, <p>podaje przykłady wydarzeń z ich życia charakterystyczne dla ich działalności,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ postawy świętych na osoby za ich życia oraz współcześnie, • porównuje przesłanie tekstów biblijnych o budowie wieży Babel i zesłaniu Ducha Świętego, 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o zesłaniu Ducha Świętego, <p>uzasadnia, że Duch Święty pomaga naprawić skutki grzechu w wymiarze społecznym.</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że otrzymanie Bożego miłosierdzia przynagła nas do przebaczenia innym. • podaje przykłady możliwości naśladowania postaw świętych w swoim życiu, • wyjaśnia posługę misjonarzy, jako narzędzi Ducha Świętego (w budowaniu jedności z Bogiem i między ludźmi), <p>uzasadnia, że prawdziwa wolność prowadzi do jedności w relacjach z Bogiem i ludźmi,</p>				
--	--	--	--	--	--